

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۴

پایه چهارم ۵ ساله

پایه پنجم ۷ ساله

پایه چهارم باره وقت

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مست: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

کد آزمون:	۲۹۴۱/۰۴
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۲
زمان:	نحو عالی ۳
کتاب:	مبانی العربية
مجموعه:	جلد چهارم: از ابتدای مبحث استغاثه تا پایان منصوبات (ص ۲۹۸-۲۱۳)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علی: شهرتان: استان:

قابل توجه مصححین محترم: ضمن پوزش از مشکل بوجود آمده در برخی سوالات این برگه، تقسیم نمرات بر اساس برگه جوابیه (نه سؤالیه) صورت بگیرد.

۰/۵

۱- کدام مورد «مرخّم» می شود؟ ص ۲۲۰ و ۲۲۱

الف. یا عبد الله

ب. یا علقمة

ج. یا عالم

د. یا بکر

۰/۵

۲- نقش «أنت» در عبارت «ما أنت و الطب» چیست؟ ص ۲۳۴

الف. اسم «کان» محذوف

ب. مبتدای مؤخر

ج. اسم «ما»

د. خبر

۰/۵

۳- در کدام مورد ذکر «واو» حالیه ممتنع است؟ ص ۲۴۹

الف. جاء زيدٌ ضاحكاً و هو راكبٌ.

ب. سافرت و الشمس طالعةٌ.

ج. هذا الحق و لا ريب فيه.

د. تكلم زيدٌ و هو فصيحٌ.

۰/۵

۴- نقش «کم» در عبارت «کم داراً اشتريت» چیست؟ ص ۲۶۳ و ۲۶۴

الف. خبر مقدم

ب. مفعول له

ج. مفعول به

د. مبتدا

۰/۵

۵- «غير» در عبارت «لكل داءٍ دواءٌ غير الحماقه» چیست؟ ص ۲۸۶

الف. غير - غير

ب. غير

ج. غير

د. غير

-

۶- استثناء در حدیث شریف «إياك و ظلم من لا یجد علیک ناصرأ إلا الله» از کدام نوع است؟ ص ۲۹۷

الف. منفصل غير موجب

ب. متصل غير موجب

ج. منفصل موجب

د. متصل موجب

قابل توجه مصحح محترم: با توجه به اشکال موجود در گزینه‌های سؤال فوق، این سؤال حذف و نمره آن به سؤال ۱۳ اضافه گردد.

۲

۷- با توجه به مثال «یا لزيد الشجاع للمكوب» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۲۱۴ - ۲ نمره

الف) حرکت «لام» در «لزيد» چیست؟ چرا؟

جواب: فتحه، زیرا جایگاه مستغاث بعد از حرف نداء جایگاه ضمیر است. در حالی که لام جاره همراه ضمیر مفتوح می‌شود.

ب) آیا نصب «الشجاع» بنا بر وصفیت صحیح است؟ چرا؟

جواب: آری، زیرا مستغاث هم‌چون منادی منصوب‌المحل می‌باشد.

۸- چرا نصب «مفعول له» در مثال‌های زیر صحیح نیست؟ ص ۲۲۶ - ۱/۵ نمره

الف) لا تُكْرِمُوا الاغْنِيَاءَ لِثَرَوَتِهِمْ: جواب: زیرا مجرور مصدر نیست. (از افعال قلوب نیست).

ب) نَصْرَتُكَ لِنَصْرَتِكَ اِيَّايَ: جواب: فاعل مصدر و عامل متحد نیستند.

ج) اَدَّبْتُكَ لِتَأْدِيبِ امْتَالِكَ: جواب: زیرا مصدر از لفظ عامل است.

۹- عبارت (إِذَا أُضْمِرَ الظَّرْفُ وَجِبَ ذِكْرُ الْحَرْفِ مَعَ ضَمِيرِهِ نَحْوَ «يَوْمَ الْخَمِيسِ صَمْتٌ فِيهِ» لِأَنَّ الْإِضْمَارَ يَرُدُّ الْأَشْيَاءَ إِلَى أَصُولِهَا) را توضیح

دهید. (ترجمه کافی نیست.) ص ۲۳۱ - ۲ نمره

جواب: هر گاه بخواهیم ظرف را به صورت ضمیر ذکر کنیم لازمست حرف جرّ «فی» را بر سر ضمیر در آوریم. مانند صمت فيه که ضمیر «ه» به «یوم الخمیس»

برمی‌گردد و هر چند که مرجع فاقد حرف «فی» است لکن باید ضمیر مقرون به «فی» ذکر شود. زیرا اِضْمَار همه اشیاء را به اصل خود برمی‌گرداند و چون مرجع

متضمن معنای «فی» می‌باشد در صورت اِضْمَار باید حرف «فی» را آشکار نمود. (رساندن مطلب کافی است).

۱۰- نقش «منصوبات» زیر را بنویسید. ص ۲۲۵ تا ۲۳۴ - ۲ نمره

الف) كيف أنت و درس النّحو: جواب: مفعول معه

ب) سرت خُمسَة أيام: جواب: مفعول فيه

ج) ضربت الضرب شديداً: جواب: حال

د) زينت المدينة إكراماً للملك: جواب: مفعول له

۱۱- در مثال‌های زیر «حال جامد» را به «مشتق» تأویل بپسید. ص ۲۴۵ - ۲ نمره

الف) جاء الرسول وحده: جواب: منفرداً

ب) ادخلوا رجلاً رجلاً: جواب: مترتبین

ج) علمت النحو باباً باباً: جواب: مفصلاً

د) كلمته فاه إلى في: جواب: متشافهين

۱۲- عامل «حال» را در مثال‌های زیر معین نموده و حکم «تقديم حال» بر عاملش را بنویسید. ص ۲۵۵ - ۱/۵ نمره

الف) ليته عندنا نازلاً: جواب: عامل: لیت، تقديم حال ممنوع است.

ب) ما أحسن زيدا مبتسماً: جواب: عامل: أحسن، تقديم حال ممنوع است.

ج) بريئاً أخوك محبوساً: جواب: عامل: بريئاً، تقديم حال جایز است.

قابل توجه مصحح محترم: نظر به آنکه در گزینه «ج» اگر چه حال مقدم بر عامل تنها «بريئاً» می‌باشد ولیکن جمله از نظر مفید معنا بودن به جهت نداشتن خبر ناتمام

می‌باشد («محبوس» باید مرفوع باشد تا خبر باشد)، لذا در صورت عدم پاسخ صحیح به این سؤال می‌توانید نمره را در دو گزینه «الف» و «ب» (برای هر کدام ۰/۷۵ نمره)

تقسیم نمایند.

۱۳- مقصود از تمییز «غیر منقول» چیست؟ مثال بزنید. ص ۲۶۱ - ۲ نمره

جواب: اگر ممکن نباشد تمییز را به ترکیبی برگردانیم که در آن ترکیب تمییز، فاعل یا مفعول یا مبتدا واقع شود چنین تمییزی، غیر منقول نام دارد. مانند: کفی بالله واعظاً.

۱۴- «أفعل تفضیل» در موارد زیر با کدام حرف متعدی می‌شود؟ ص ۲۷۴ تا ۲۷۶ - ۱/۵ نمره

الف) الاستاذُ أعرِفُ منک ... توجیه المسائل: جواب: ب-

ب) العلماءُ أبعد ... الاثم: جواب: من

ج) الولدُ البرُّ أحبُّ ... والديه من العاق: جواب: إلى

۱۵- دلیل نادرستی استعمال «فعل تعجب» را در جملات زیر بنویسید. ص ۲۷۸ و ۲۷۹ - ۱/۵ نمره

الف) نِعِمَ رَجُلٌ زَيْدٌ: جواب: فاعل افعال مدح باید بواسطه «أل» معرفه شود. (نکره فاعل افعال مدح واقع نمی‌شود).

ب) نِعِمَ أَخَوَاكُ الرِّجَالَانُ: جواب: تقدم اسم مخصوص بر فاعل فعل مدح صحیح نیست.

قابل توجه مصحح محترم: در متن سؤال اشتباهاً به جای «فعل مدح» عبارت «فعل تعجب» ذکر شده، لکن به جهت روشن بودن خطا با توجه به گزینه‌های داده شده،

خللی بر صحت سؤال وارد نمی‌شود.

۱۶- إعراب کلمات معین شده در آیات زیر چیست؟ ص ۲۹۴ - ۱/۵ نمره

الف) «ألم تر أن الله أنزل من السماء ماءً فتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَةً»: جواب: ماءً، مخضرةً.

ب) «فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُتَاءً...»: جواب: الصَّيْحَةَ